

Procés participatiu per redactar els estatuts de l'Agència de la Natura de Catalunya

Informe de resultats de la sessió

Sessió territorial núm. 3 – Penedès

Vilafranca del Penedès, 15 de novembre de 2022

participa.gencat.cat

Unitat impulsora del procés participatiu

Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (DACC)
Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural

Unitat que acompanya el procés participatiu

DACC - Subdirecció General d'Informació i Foment de la Sostenibilitat

Empresa dinamitzadora i que redacta l'informe

Espai TRÉS · Territori i Responsabilitat Social
Xavier Basora, Xavier Sabaté i Laura Ruiz

Contingut

1. Introducció	4
1.1. Antecedents i context	4
1.2 Objectius del procés participatiu	4
1.3 Eixos de debat de les sessions territorials	5
2. Assistència i participació	6
2.1. Perfil dels participants	6
2.2. Llistat d'entitats participants	8
3. Recull d'aportacions	9
3.1. Una Agència participada	9
3.1.1. Mecanismes i vies d'incentivació, impuls i suport als agents socials	9
3.1.2. Òrgans descentralitzats i de col·laboració activa en la presa de decisions	11
3.1.3. Comissió Social	12
3.2. Una Agència propera al territori	13
3.2.1. Estructura territorial desitjable	13
3.2.2. Serveis oferts per les oficines territorials	14
3.2.3. Relacions amb altres organismes presents al territori	16
3.2.4. Canals i mecanismes no presencials	16
3.3. Propostes d'altres temàtiques	16
Annex I. Avaluació de la sessió	17
Annex II. Imatges de la sessió	20

1. Introducció

El mes de juliol de 2020 es va aprovar la Llei 7/2020 de l'Agència de la Natura de Catalunya. L'Agència de la Natura de Catalunya (o ANACAT) té per missió la protecció, la planificació, la gestió, la restauració, el millorament i l'estudi del medi natural de Catalunya, tant en l'àmbit continental com en el marí, amb la finalitat de conservar-ne el patrimoni natural, la biodiversitat i la geodiversitat, i de garantir els serveis ambientals i les externalitats positives dels ecosistemes, amb criteris d'integritat, sostenibilitat, persistència i eficiència.

Segons estableix la Llei, l'ANACAT s'ha de constituir en el moment que es dicti el decret que n'aprovi els estatuts. L'any 2022 el Govern de la Generalitat de Catalunya ha iniciat el procés de redacció dels estatuts amb l'objectiu que l'ANACAT es constitueixi l'any 2024.

1.1. Antecedents i context

Els estatuts de l'ANACAT regularan una àmplia diversitat d'aspectes sobre el funcionament d'aquest nou organisme, sempre d'acord amb el que estableix la Llei 7/2020 i altres normes pròpies de les administracions públiques.

Dels aspectes que regularan els estatuts de l'Agència, n'hi ha alguns de relacionats amb la governança i el desplegament territorial del nou ens que el Govern de la Generalitat ha considerat útil i necessari debatre mitjançant un procés de participació ciutadana.

1.2 Objectius del procés participatiu

Els objectius d'aquest procés de participació ciutadana són:

- ➔ Implicar els agents clau en conservació de la natura a Catalunya en el procés de creació de l'Agència i informar-los de tots els passos previstos fins a la seva constitució.
- ➔ Recollir i debatre propostes sobre la governança de l'Agència, que es tindran en consideració en els seus estatuts i en d'altres documents estratègics.
- ➔ Recollir i debatre propostes sobre la presència i el desplegament territorial de l'Agència, que es tindran en consideració en els seus estatuts i en d'altres documents estratègics.

Aquest procés participatiu no ha abordat els aspectes següents:

- ➔ Un debat sobre aspectes ja definits a la Llei 7/2020.
- ➔ Altres qüestions i procediments interns propis de l'Administració.

1.3 Eixos de debat de les sessions territorials

De tots els aspectes que regularan els estatuts de l'ANACAT, aquells més directament relacionats amb la governança i el desplegament territorial de l'Agència són els que es debaten durant el procés de participació ciutadana. Concretament, a les sessions territorials els eixos de debat són els següents:

- ➔ **Comissió Social:** serà un dels tres òrgans col·legiats de govern de l'ANACAT (juntament amb el Consell de Direcció i la Comissió Científica).
- ➔ **Territorialització de l'Agència:** com es desplegarà aquest nou organisme en el territori.
- ➔ **Mecanismes i òrgans de participació i col·laboració** amb entitats, empreses i persones.

Durant les sessions territorials, i per facilitar el treball en grups, aquests eixos de debat s'han agrupat de la següent manera:

Bloc	Temes de debat	Aspectes tractats
BLOC A. UNA AGÈNCIA PARTICIPADA	Mecanismes i vies d'incentivació, impuls i suport als agents socials	Identificar quins poden ser aquests mecanismes i instruments, o com es poden reforçar els existents
	Òrgans descentralitzats i de col·laboració activa en la presa de decisions	Definir com haurien de ser aquests òrgans territorials de participació previstos a la Llei, i en quins àmbits d'acció de l'Agència podrien col·laborar o influir
	Comissió Social	Determinar què se n'espera d'aquest òrgan col·legiat de govern (funcions) i com hauria de ser
BLOC B. UNA AGÈNCIA PROPERA AL TERRITORI	Estructura territorial desitjable	Definir quins àmbits geogràfics podrien estructurar l'Agència per garantir una administració àgil, útil i eficaç arreu del territori
	Serveis oferts per les oficines territorials	Proposar quins serveis haurien d'oferir les oficines o delegacions territorials de l'Agència
	Relacions amb altres organismes presents al territori	Debatre com s'haurien de relacionar les noves oficines territorials de l'Agència amb altres organismes presents al territori
	Canals i mecanismes no presencials	Proposar canals i mecanismes no presencials que hauria d'oferir l'Agència

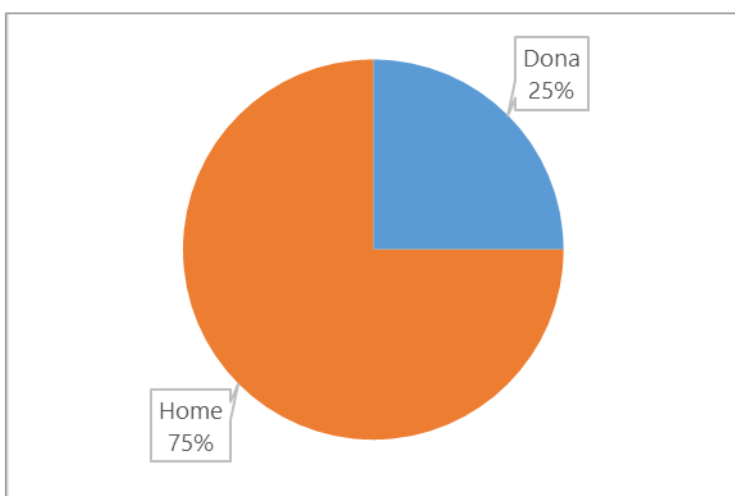
2. Assistència i participació

La sessió va comptar amb la participació de **13 persones** que representaven **8 organismes, entitats o empreses diferents**.

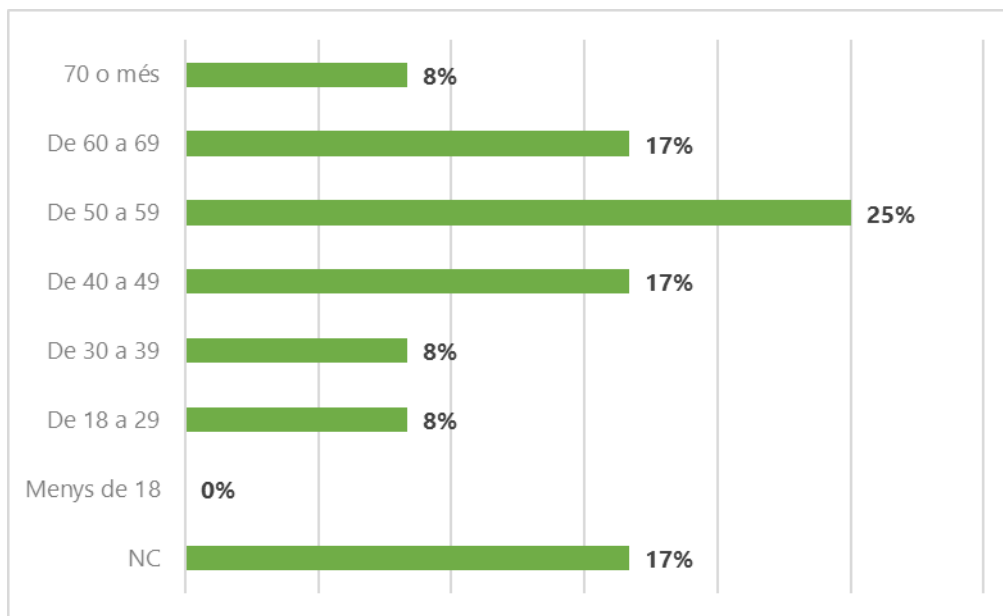
2.1. Perfil dels participants

A partir de les dades del qüestionari d'avaluació que es va facilitar al final de sessió (vegeu Annex I), es mostren tot seguit algunes dades del perfil dels participants.

Participants per sexe

Participants per edat

Municipi de residència dels participants

Municipi	Nombre de participants
La Granada	2
Vilafranca del Penedès	1
Sitges	1
Olèrdola	1
Olivella	1
Font-Rubí	1
El Catllar	1
Montornès del Vallès	1
(Berguedà)	1
NC	2

Nota: NC indica que els participants no han contestat aquella pregunta.

Sector d'activitat professional (dels participants que han respost que treballen, ja sigui per compte d'altri, o per compte propi)

Sector	Nombre de participants
Administració pública	3
Activitats professionals, científiques i tècniques i administratives	2
Agricultura, ramaderia, aqüicultura, explotació forestal	4
Cultura i oci	1
Comerç i reparació de vehicles a motor	1
Altres: Tercer sector ambiental	1
NC	1

Nota: NC indica que els participants no han contestat aquella pregunta.

2.2. Llistat d'entitats participants

Tot seguit es presenta el llistat d'entitats participants en la sessió, i s'indiquen el nombre de persones que van representar cada entitat.

Administració/entitat/empresa	Nombre participants (persones)
Departament d'Acció Climàtica (SSTT de Barcelona, Oficina comarcal Alt Penedès i Garraf, Agricultura i Sanitat Vegetal)	3
Consell Comarcal del Garraf - Conselleria de Medi Ambient i Agricultura	1
Ajuntament de Vilafranca del Penedès	1
Unió de Pagesos	1
Federació Catalana de Caça (Representació Territorial a Barcelona i a Tarragona)	3
Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN)	1
Fundació Miranda	2
GENS, Grup d'Experimentació en Naturisme i Sostenibilitat	1
	13

3. Recull d'aportacions

Els participants a la sessió van deliberar en un únic grup conduït per dos dinamitzadors professionals per mitjà d'unes dinàmiques participatives prèviament dissenyades.

Cada aportació/proposta consta d'un títol que la sintetitza i d'una descripció que afegeix detalls, així com d'un codi alfanumèric per identificar-la (bloc A, bloc B). Durant la sessió es van plantejar un total de **30 propostes**: 15 corresponents al bloc A "Una Agència participada" i 15 corresponents al bloc B "Una Agència propera". Aquestes propostes també es publiquen a l'espai "Fes una proposta" del portal Participa, on poden rebre suports i comentaris d'altres persones (o dels propis participants a la sessió).

3.1. Una Agència participada

Aquest primer bloc va començar amb 5 minuts de reflexió individual durant els quals els participants, a través d'unes targetes, havien de respondre la pregunta següent: Amb quins mecanismes l'Agència hauria de donar impuls i suport a les persones, les entitats i les empreses per fomentar i enfortir la seva implicació en la conservació del patrimoni natural?

El dinamitzador va recollir les respostes a aquesta pregunta, les va penjar en un panell de treball i va iniciar el debat sobre la resta de temes d'aquest primer bloc (òrgans descentralitzats i de col·laboració activa en la presa de decisions, i Comissió Social).

Les aportacions en relació amb aquestes temàtiques queden recollides en els apartats següents.

3.1.1. Mecanismes i vies d'incentivació, impuls i suport als agents socials

Els mecanismes proposats van des dels ajuts de diversos tipus (pagament per serveis ambientals, fiscalitat favorable, danys per fauna salvatge, etc.) a la sensibilització social, passant per la compra de finques que posteriorment se cedeixen a entitats i ens locals.

Proposta A1	Ajuts a projectes empresarials que valoritzin els recursos del territori i, al mateix temps, contribueixin a la conservació
Descripció	Calen ajuts a propietaris, entitats i emprenedors que promoguin projectes per valoritzar els recursos naturals del territori (i que evitin, al mateix temps, l'espoli que es produeix de certs recursos, com per exemple el llentiscle al Garraf). Els productes agrícoles compatibles amb el medi natural o la carn de caça són exemples de recursos a valoritzar. Aquests ajuts també haurien de ser de tipus tecnològic.

Proposta A2	Finançament estructural per a les entitats del tercer sector ambiental
Descripció	Més enllà dels ajuts a projectes, caldria impulsar també ajuts que contribuïssin consolidar l'estructura d'aquelles entitats del tercer sector que col·laboren en la conservació de la natura.
Proposta A3	Ajuts per restaurar espais naturals degradats
Descripció	Sovint els ajuts es plantegen per conservar, però també n'hi hauria d'haver per recuperar espais naturals degradats (per pedreres, fàbriques, granges, etc.).
Proposta A4	Fomentar accions que ajudin al reconeixement de la propietat privada al medi natural
Descripció	Al medi natural hi ha un desconeixement social absolut que els terrenys solen ser de propietat privada, la qual cosa genera una falta de respecte quan no altres tipus d'actituds. Calen mesures per ajudar a difondre i respectar la propietat privada al medi natural.
Proposta A5	Reconeixement de l'activitat cinegètica com un agent social clau en conservació de la natura
Descripció	Atesa la sobrepoblació d'espècies com el senglar i d'ungulats com el cabirol, cal que la caça i els caçadors i caçadores tinguin el reconeixement social que es mereixen. L'activitat cinegètica té un paper clau en el control poblacional d'aquestes espècies que tants perjudicis causen.
Proposta A6	Formació i capacitat professional de les entitats ambientals i dels agents que mantenen el paisatge
Descripció	Més enllà dels ajuts, i considerant els enormes reptes que afronta el medi natural, calen accions per seguir formant i capacitant professionalment tots aquells agents socials que ajuden a conservar i gestionar la natura i el paisatge.

Proposta A7	Mantenir i enfortir l'educació ambiental de la ciutadania
Descripció	El desconeixement i la desconexió de les societats urbanes (i, en alguns casos, rurals) vers el medi natural són preocupants i cal revertir-los amb més informació, més divulgació i més educació. Tot plegar amb l'objectiu de conscienciar les persones per tal que respectin i ajudin a conservar l'entorn natural.

Proposta A8	Aconseguir modificar la legislació estatal sobre l'IBI per tal que es puguin bonificar els propietaris que fan custòdia del territori
Descripció	Una bona manera per incentivar la implicació de la propietat privada seria amb una bonificació en l'IBI quan la finca es dediqui a la conservació de la natura i/o a la custòdia del territori.

Proposta A9	Incentivar i donar suport a la participació d'agents socials en programes europeus sobre sostenibilitat i conservació del patrimoni
Descripció	Els programes europeus són una bona via per dur a terme projectes ambiciosos. Cal oferir suport i assessorament, i incentivar la participació en aquest tipus de programes.

3.1.2. Òrgans descentralitzats i de col·laboració activa en la presa de decisions

El debat va versar sobre la manera per garantir la participació en aquests òrgans descentralitzats. Alguns participants, a més, van considerar que seria complicat assolir una bona representativitat atès que els territoris solen tenir una àmplia diversitat d'agents relacionats amb la conservació i gestió del medi natural.

Proposta A10	Atorgar als òrgans descentralitzats una funció consultiva general però aprofitar l'experiència dels agents de cada territori
Descripció	Aquests òrgans han de ser essencialment consultius, si bé és clau que aprofitin l'experiència dels agents de cada territori i, per tant, caldrà valorar si se'ls atorga una funció vinculant en alguna qüestió que sigui rellevant.

Proposta A11	Centrar els aspectes que tractaran els òrgans descentralitzats a aquells que tinguin un abast i un interès per al territori en qüestió
Descripció	Aquests òrgans han de servir per abordar temàtiques de caire estrictament territorial.

Proposta A12	Pensar fórmules per aconseguir que la participació en aquests òrgans sigui efectiva
Descripció	Aquests òrgans han de pensar-se, des d'un inici, per superar molts dels dèficits d'espais de participació similars. En especial, han d'esdevenir òrgans realment participatius (i no merament informatius), cal que els membres sentin que la seva opinió és tinguda en compte.

Proposta A13	Garantir que els propietaris de terrenys i els tècnics municipals de medi ambient seran perfils presents als òrgans descentralitzats
Descripció	Atès que la Llei no determina quins perfils d'agents haurien d'integrar aquests òrgans, i malgrat que la representativitat total és impossible, tenir en compte dos perfils clau com són els propietaris de terrenys i els tècnics municipals de medi ambient .

3.1.3. Comissió Social

Aquest nou òrgan es va debatre durant poca estona i es va incidir, sobretot, en com s'hauria de coordinar amb els òrgans descentralitzats.

Proposta A14	Centrar els aspectes que tractarà la Comissió Social a aquells que tinguin un abast nacional
Descripció	Atès que existiran òrgans participatius descentralitzats, caldria garantir que els debats, funcions i posicionaments de la Comissió Social fossin sobre temàtiques d'abast nacional.

Proposta A15	Establir vies de traspàs d'informació entre els òrgans descentralitzats i la Comissió Social
Descripció	Caldria establir mecanismes de coordinació entre els òrgans descentralitzats i la Comissió Social, de manera que certs temes que es tractin en els òrgans descentralitzats es puguin elevar (si escau) a la

Comissió Social per tal que aquesta els valori, els validi i, si cal, els traslladi als altres òrgans de govern de l'ANACAT.

3.2. Una Agència propera al territori

Aquest segon bloc va començar amb 5 minuts de reflexió individual durant els quals els participants, a través d'unes targetes, havien de respondre la pregunta següent: Quins àmbits territorials haurien d'estructurar l'Agència (per garantir un model administratiu àgil i una presència útil i eficaç al territori), i quins són els 2 serveis prioritaris que haurien d'oferir les delegacions/oficines territorials de l'Agència?

El dinamitzador va recollir les respostes a aquesta pregunta, les va penjar al panell de treball i va iniciar el debat sobre la resta de temes d'aquest segon bloc (relacions amb altres organismes presents al territori, i canals i mecanismes no presencials).

Les aportacions en relació amb aquestes temàtiques queden recollides en els apartats següents.

3.2.1. Estructura territorial desitjable

Els participants van proposar diversos criteris per estructurar territorialment l'ANACAT que van fer emergir dos models possibles: aprofitar àmbits administratius existents (com ara les vegueries o les províncies) o apostar per una estructura basada en grans àmbits naturals i/o paisatgístics.

Proposta B1	Utilitzar les vegueries com a estructura territorial de l'ANACAT
Descripció	Aquest model va ser especialment valorat en aquesta sessió, atès que la vegueria del Penedès, més enllà dels límits administratius, manté també una coherència paisatgística.

Proposta B2	Utilitzar àmbits ecosistèmics o regions biogeogràfiques com a estructura territorial de l'ANACAT
Descripció	Diversos participants a la sessió van apostar per aquest model, amb l'objectiu de dotar l'Agència d'una estructura més connectada amb la natura, que és la missió d'aquest nou ens.

Proposta B3	Utilitzar les províncies com a estructura territorial de l'ANACAT
Descripció	Alguns participants a la sessió van apostar per aquest model, ja que també connecta amb les diputacions, algunes de les quals gestionen espais naturals protegits.

Proposta B4	Utilitzar les comarques com a estructura territorial de l'ANACAT, o algun tipus de regió funcional supracomarcal
Descripció	Les comarques tenen un fort sentiment d'identitat i, de pas, es podria replicar el model de les oficines comarcals d'Agricultura del DACC.

3.2.2. Serveis oferts per les oficines territorials

Es van proposar diversos tipus de serveis que haurien d'oferir les oficines o delegacions territorials de l'ANACAT.

Proposta B5	Oficines territorials amb suport presencial per facilitar i agilitzar tots els tràmits i ajuts relacionats amb la gestió del medi natural
Descripció	Les oficines territorials de l'ANACAT han de disposar de persones físiques que hi treballin i que ofereixin informació i suport en tots aquells tràmits i ajuts relacionats amb el medi natural.

Proposta B6	Oficines territorials que ofereixin assessorament tècnic i jurídic a les entitats de custòdia del territori, incloent la cerca de finançament
Descripció	Més enllà del suport en tràmits i ajuts, el personal de les oficines territorials hauria d'oferir acompanyament tècnic i jurídic a les entitats de custòdia per millorar la seva capacitat en conservació i gestió del medi natural, i per assessorar-les en la cerca de finançament.

Proposta B7	Dotar les oficines territorials d'un servei de suport i assessorament per fer educació ambiental
Descripció	Els centres educatius, i altres agents socials, haurien de poder dirigir-se a les oficines territorials per demanar assessorament per dur a terme accions d'educació ambiental. Al mateix temps, les pròpies oficines haurien d'impulsar programes i iniciatives d'aquest tipus.

Proposta B8	Organitzar visites en diversos llocs del territori per part de l'equip tècnic de les oficines territorials
Descripció	Seria molt útil establir un calendari fix de visites itinerants per diverses poblacions del territori que permetés als tècnics de les oficines territorials copsar necessitats i dubtes dels diversos agents socials. Aquestes visites es podrien dur a terme en equipaments o establiments coneguts de poblacions centrals i de municipis petits.
Proposta B9	Dissenyar els espais físics de les oficines territorials com a llocs amables i acollidors que respirin natura
Descripció	Les oficines territorials de l'ANACAT no haurien de ser espais freds, habituals en moltes administracions, sinó que haurien de ser coherents amb la seves funcions. Això vol dir amb vegetació, calderes de biomassa, etc.
Proposta B10	Obrir al públic les oficines territorials amb un servei d'atenció ciutadana on qualsevol persona pugui adreçar-se per demanar informació
Descripció	Les oficines territorials han d'estar obertes a la ciutadania, que ha de poder adreçar-s'hi per demanar informació i fer consultes sobre qualsevol aspectes relacionat amb la gestió i les problemàtiques del medi natural.
Proposta B11	Disposar de recursos de vigilància i guarderia per vetllar pel compliment de les normatives en espais naturals
Descripció	Les oficines territorials haurien de disposar de recursos i personal de vigilància dels espais naturals per poder controlar sobre el terreny el compliment de l'extensa normativa que incideix en la conservació del medi natural. Actualment hi ha extenses zones naturals del país sense cap tipus de vigilància.
Proposta B12	Dotar les oficines territorials d'un servei de conciliació i mediació
Descripció	Atès que la gestió del medi natural sovint és font de conflictes i interessos contraposats, des de les oficines territorials caldria disposar d'experts que oferissin serveis de mediació.

Proposta B13	Garantir que totes les oficines territorials disposin de criteris unificats
Descripció	Les oficines territorials haurien d'operar sota uns mateixos criteris per evitar que hi hagi incoherències de funcionament entre elles.

3.2.3. Relacions amb altres organismes presents al territori

En aquest àmbit no es va suggerir cap proposta específica.

3.2.4. Canals i mecanismes no presencials

En aquest àmbit es van plantejar un parell de propostes.

Proposta B14	Mantenir els canals telemàtics existents per a tràmits rutinaris
Descripció	Tot i que l'atenció personalitzada és clau en les oficines territorials de l'ANACAT, cal seguir apostant per oferir la doble possibilitat de fer aquells tràmits més rutinaris de manera no presencial i presencial.

Proposta B15	Oferir jornades i sessions formatives en línia des de les oficines territorials
Descripció	Les oficines territorials, atenent a les necessitats específiques de cada territori, podrien dissenyar i oferir formació en línia de format curt per capacitar els agents socials en matèria de gestió del medi natural.

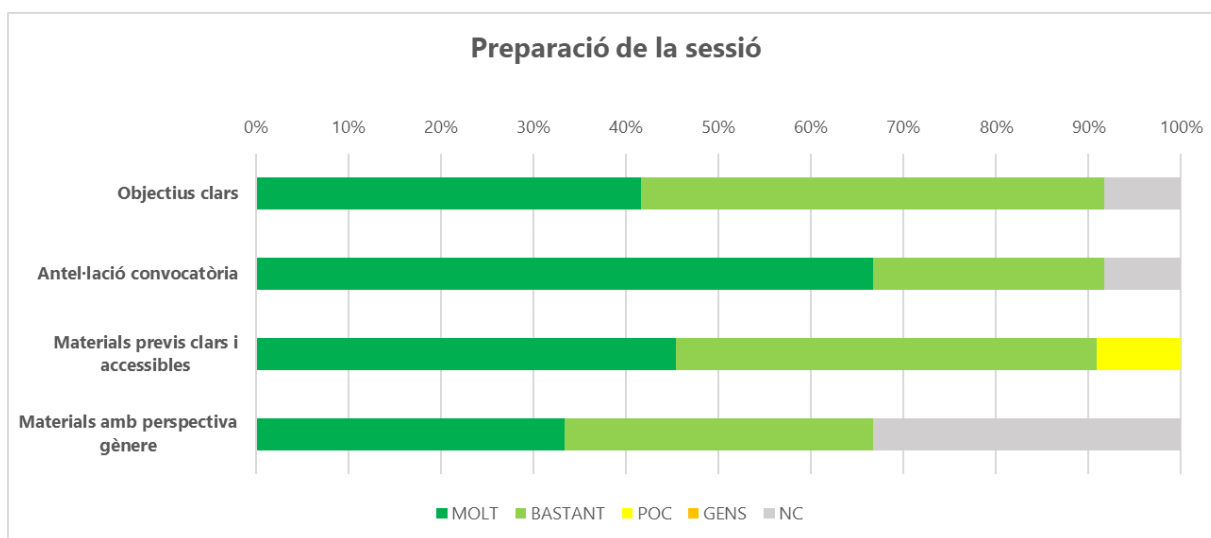
3.3. Propostes d'altres temàtiques

No se'n va plantejar cap en aquest sessió.

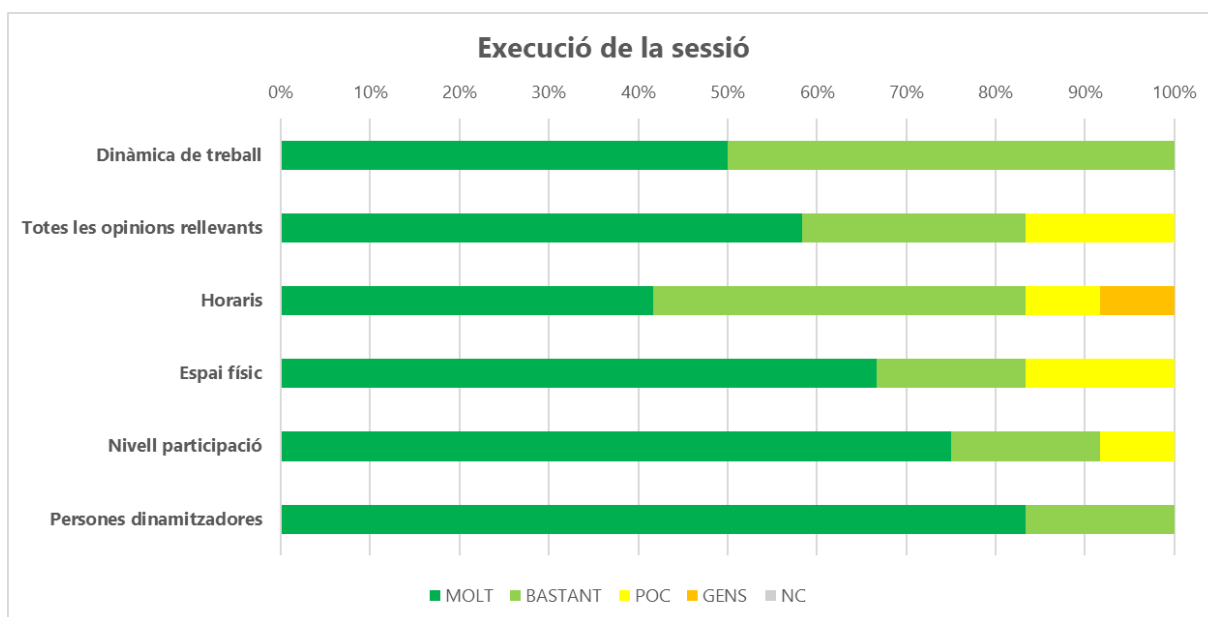
Annex I. Avaluació de la sessió

En aquest apartat es mostren els resultats dels qüestionaris d'avaluació que van respondre els participants al final de la sessió. Van respondre aquest qüestionari **12 dels 13 participants**. La majoria (un 58%) van considerar que el tema de la sessió era MOLT important, mentre que el 42% restant van considerar-lo BASTANT important.

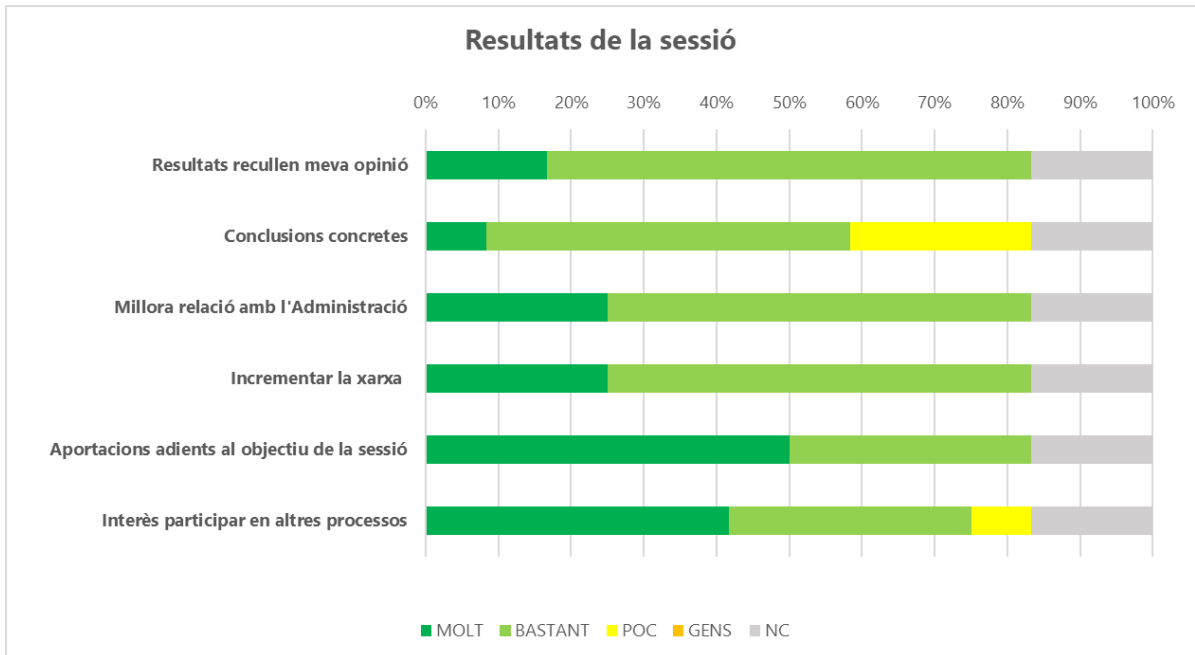
Valoració de la preparació de la sessió

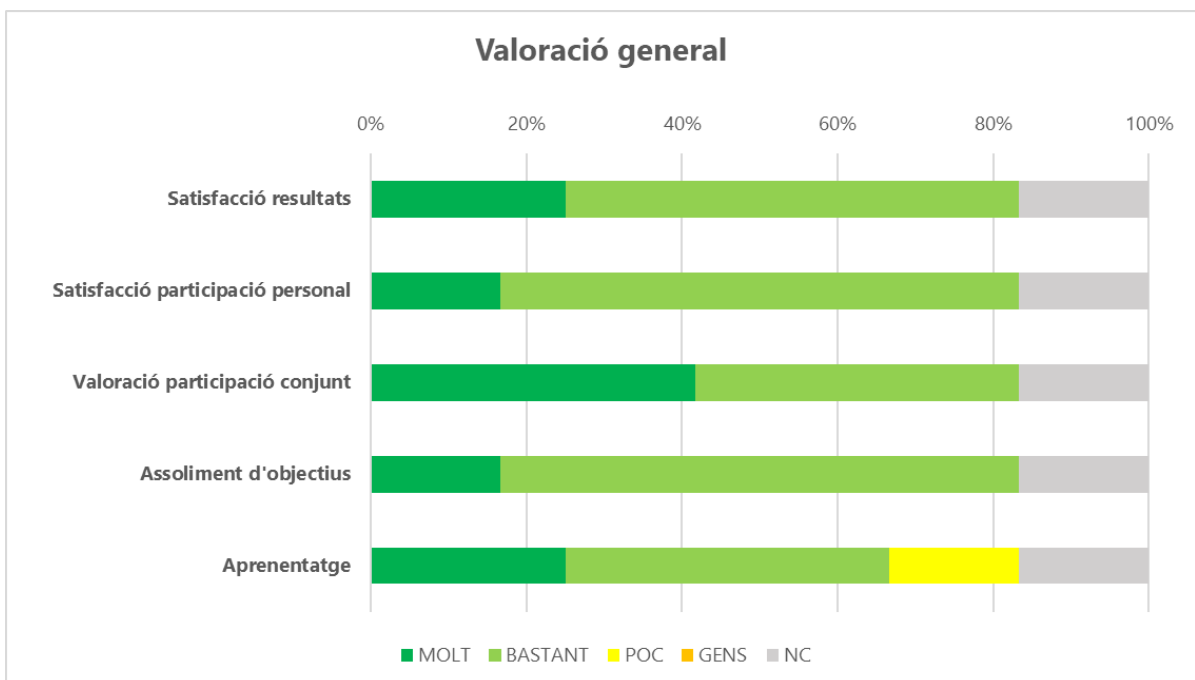
Valoració sobre l'execució de la sessió

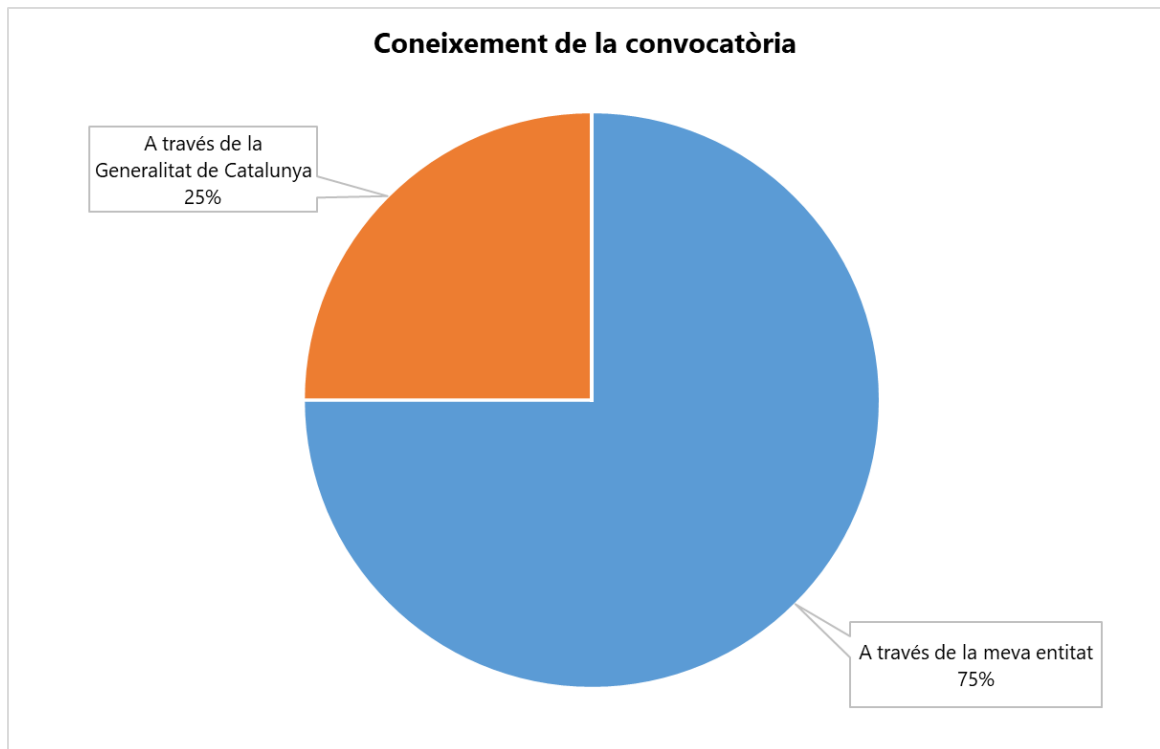
Valoració sobre les expectatives respecte dels resultats de la sessió

Valoració global

Accés a la convocatòria

Annex II. Imatges de la sessió

En aquest Annex es mostren algunes imatges de la sessió, incloent una captura del panell on es van anar recollint les aportacions.

Benvinguda institucional.

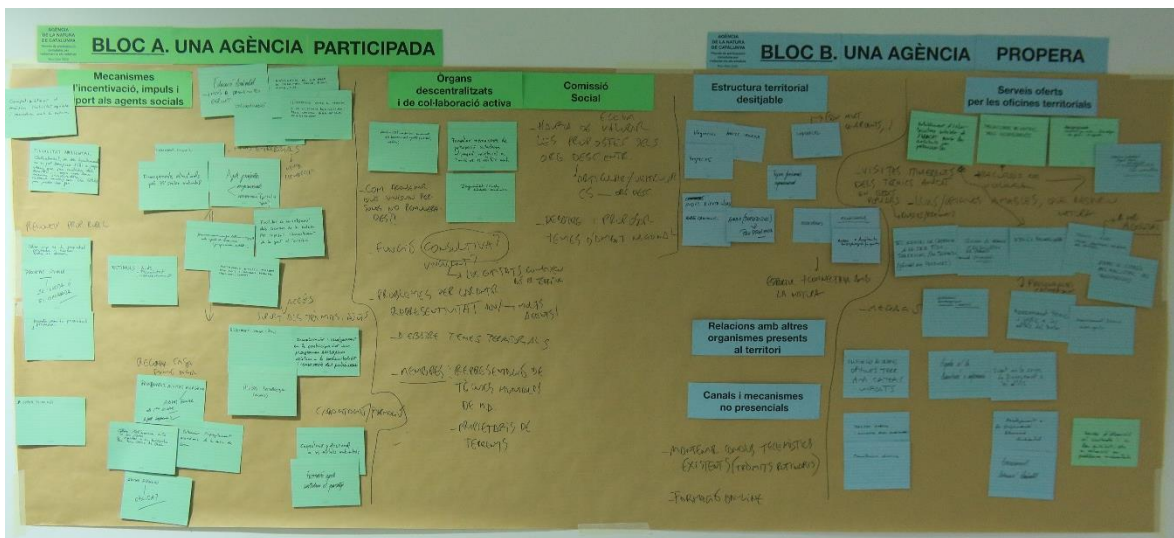
**Moment de les
autopresentacions
dels participants.**

**Treball individual
plantejant mecanismes de
suport a la conservació per
part d'entitats i empreses.**

Moments finals del treball deliberatiu.

Panell amb totes les aportacions recollides.